

Faktablad

Enheten för forskning och innovation

Publikationsnummer MSB2469 – oktober 2024

Vad kan Sverige lära sig av civilsamhället i krigets Ukraina?

Kunskapsöversikten fokuserar på civilsamhällets roll i krigets Ukraina, framför allt under åren 2022–2024. Dess syfte är att beskriva och analysera forskning och andra relevanta kunskapsunderlag när det gäller civilsamhällets roll i krigets Ukraina och utifrån det identifiera lärdomar och kunskapsluckor med relevans för svensk civil beredskap.

Kunskapsöversikten genomförs i dialog med civilsamhällesforskare i Ukraina och i anslutning till det pågående projektet Tillsammans för ett säkrare samhälle: civilsamhället som resurs (MSB 2021–04401) som fokuserar på det svenska civilsamhällets roll och potential i kris och ytterst krig. I kunskapsöversikten görs teoretiska kopplingar framför allt till befintlig kunskap kring civilsamhälle, tillit och socialt kapital.

Forskningsarbetet genomförs som en kvalitativ, icke-systematiserad kunskapsöversikt. Relevant litteratur identifieras i första hand genom internationella litteraturdatabaser, och i andra hand genom analys av referenslistorna i identifierad litteratur. Dessutom söks och värderas litteratur i dialog med redan identifierade forskare i Ukraina. Genom att en av medarbetarna har goda kunskaper i ryska och ukrainska har även givits viss möjlighet att värdera nationella rapporter och motsvarande.

Samhällsskillnader spelar in

Kunskapsöversiktens resultat pekar på att det finns en omfattande aktivitet i det ukrainska civilsamhället som till en stor del är en följd av det pågående kriget. Aktiviteten förefaller i stor utsträckning bygga på så kallat sammanbindande socialt kapital: människor sluter sig samman med andra som man redan känner eller känner till och stödjer civila och militära initiativ där man själv har kontakter. Detta skiljer sig från en

Projekttitel

Civilsamhällets roll i krigets Ukraina

Projektperiod

Januari 2024 – juni 2024

Ansvarig forskare

Magnus Karlsson
Marie Cederschiöld högskola

076-893 10 58
magnus.karlsson@mchs.se

Medverkande forskare

Lena Wilderäng, Marie
Cederschiöld högskola

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

förväntad situation i Sverige där det svenska civilsamhällets befintliga struktur bygger på att man organiserar sig med och för människor man inte tidigare haft kontakt med.

I kunskapsöversikten diskuteras också samspelet mellan stat och civilsamhälle i Ukraina respektive Sverige. Här visar resultaten att medan relationen mellan dessa två aktörer i Sverige bygger på det som kallas hög institutionell tillit, så är motsvarande tillit låg i Ukraina. Detta innebär potentiella samverkansfördelar i en svensk kontext när det gäller bland annat civil beredskap.

Projekttid

Projektet pågick mellan januari och juni 2024.